

داستان پلتفرمی که بستر آزمون و خطا شد

و نوس بهنود

اسفند ماه سال 1398 آغاز تجربه‌ای تحمیلی برای وزارت آموزش و پرورش بود. آموزش در بستر مجازی به دانش‌آموز، موضوعی که هیچ‌گاه به صورت گسترده و جدی به آن اندیشیده نشده بود و این بار يك ويروس نامرئی وزارت عریض و طویلی را ملزم به آموزش آنلاین می‌کرد. قرار بود دانش‌آموزان خانه‌نشین شوند و از طریق فضای مجازی و گوشی همراه و تبلت تکالیف درسی خود را دریافت کنند. چنین تصمیمی برای مجموعه‌ای که تا همین چند وقت پیش استفاده از موبایل را برای دانش‌آموزان قدغن اعلام کرده بود، با تبعات متعددی همراه شد. آموزش و پرورش‌ها به دفعات به مضرات فضای مجازی و آسیب‌هایی که متوجه گروه سنی کودک و نوجوان می‌شود، اشاره کرده بودند. هر چند برخی اشارات منطقی بود و نیاز جامعه به سواد رسانه‌ای و حفاظت از گروه سنی کودک و نوجوان در شبکه‌های اجتماعی را تاکید داشت اما اینکه در چرخشی قابل توجه، آموزش و پرورش خود به دنبال استفاده از این بستر برای تداوم حیات و فعالیت خود باشد، تجربه‌ای نبود که اندیشیده شده باشد. در مقابل این نیاز طراحی پلتفرمی به نام شاد و ترغیب خانواده‌ها برای حضور در کلاس آنلاین و دریافت تکالیف از این بستر در وضعیتی انجام شد که رقم قابل توجهی از دانش‌آموزان ساکن مناطق روستایی و عشایر بوده و از حداقل امکانات بستر نت محروم بودند. از طرفی هر چند معاون پرورشی و فرهنگی وزارت آموزش و پرورش برنامه شاد را یکی از بزرگ‌ترین دستاوردها در دوران کرونا اعلام کرد اما عملاً بسیاری از دانش‌آموزان درست به موازات تلاش همین مجموعه برای پوشش کامل سوادآموزی، ترك تحصیل کردند. آشفته بازار پلتفرمی که محل آزمون و خطا شده بود، معلمان را هم کلافه کرد. آموزش دیر هنگام از جمله عواملی بود که بسیاری از صحنه‌های طنز آموزش مجازی در همان بستر شبکه‌های اجتماعی شکل گرفت و دانش‌آموز فرمانبری خود را کاهش داد. در ادامه معلمان آشفته و ناراضی از بی‌توجهی دانش‌آموزان به کلاس درس و تکالیف درسی خود به منتقدان این پلتفرم تبدیل شدند. طبق آمار اعلامی وزارت آموزش و پرورش 110 هزار و 979 مدیر، 12 میلیون و 286 هزار و 193 دانش‌آموز و 706 هزار و

342 معلم عضو شبکه شاد هستند، اما واقعیت این است که بستر مجازی به دلیل ضعف‌های متعدد خود به یکی از معضلات جدی کیفیت آموزش دانش‌آموزان تبدیل شده است. تلاش برای تامین تبلت و دست به دامن خیرین شدن، تلاش برای رایزنی با وزارت ارتباطات جهت توسعه پوشش اینترنت و شانه خالی کردن از عدم دسترسی دانش‌آموز به بهانه اینکه زیرساخت فراهم نیست، موجب شد تا یک پلتفرم در سال تحصیلی اخیر به ابزاری برای آزمون و خطای ناکام بدل شود. آموزش و پرورش‌ها می‌گویند بستر مجازی برای آموزش حتی بعد از کرونا تداوم خواهد داشت، اما مساله اصلی آسیب‌شناسی کیفیت چنین آموزشی است. به ویژه دانش‌آموزان کلاس اول ابتدایی که در چنین شرایطی از تجربه حضور در مدرسه محروم شدند. در بستر مجازی بسیاری از حوزه‌های پرورش دانش‌آموز از جمله تربیت فکری و اخلاقی، تعاملات اجتماعی، آموزش کار جمعی و ارتباط‌گیری با همسالان متوقف شده است. کاهش تحرک فیزیکی آسیب‌های جدی برای سلامت جسمی کودک به وجود آورده و خانه‌نشینی مکرر، روان دانش‌آموز را با اضطراب و افسردگی تهدید می‌کند. آنچه از شاد انتظار می‌رفت آموزش در بستری به واقع شاد بود که بتواند تنش‌های ناشی از بیماری کرونا را هم در خود حل و فصل کند. با این وجود این پلتفرم با تغییرات بسیار اندک آن هم به اذعان متولیان خود سال جدید تحصیلی را مجدداً آغاز کرده است. در چنین وضعیتی سرپرست وزارت آموزش و پرورش اعلام کرده است که حدود 70 درصد دانش‌آموزان مهر را با شاد آغاز خواهند کرد. وضعیتی که تفاوت چندانی نسبت به سال گذشته را نشان نمی‌دهد. نظرسنجی از دانش‌آموزان و معلمان در خصوص این پلتفرم یکی از نیازمندی‌های اولیه است که به نظر می‌رسد آموزش و پرورش بسیار دیرنگام و بعد از خطا و آزمون‌های مکرر خود به اهمیت آن پی خواهد برد.

کارشناس مدیریت رسانه